

לפרשת וארא – תשע"ג

מיהו מנהיג

ד"ר אפי פז

תחילת ספר שמות עוסק בלידתו של מנהיג לעם ישראל- משה. שמו ניתן לו על ידי בת פרעה, שנימקה זאת: כי מן-המים מְשִׁיתָהוּ שמות ב10. שמעתי לאחרונה רעיון יפה ע"י הרב בני לאו האומר כי אם זה הטעם לשמו היה שמו צריך להיות מְשׁוּי, אלא שבת פרעה בחכמתה קראה לו מושה שפרושו שהוא עצמו מושה את עצמו מן היאור. זהו מנהיג אמיתי שאינו מחכה שיחלצו אותו אלא פועל בעצמו כדי לשפר את מצבו.

בימים אלו, לקראת הבחירות הקרבות, מצאתי לנכון, שוב בעקבות מאמרו של הרב בני לאו בספרו אֶתְנַחֵתָא, בפרשת וארא, את שירו הנפלא של ביאליק רְאִיתִיכֶם שׁוֹב בְּקֶצֶר יְדָכֶם שכתב אותו בשנת תרצא לפני כ- 85 שנה והוא עדיין תקף בכל משמעותו לימים אלו. השיר הוא ארוך אך אלקט מספר קטעים שלדעתי הן בבחינת מסר תקיף לעם ישראל ולמנהיגיו וחובה עלינו להתייחס אליהם.

רְאִיתִיכֶם שׁוֹב בְּקֶצֶר יְדָכֶם בַּזַּל, תַּמוּז, תַּרְצ"א.

רְאִיתִיכֶם שׁוֹב בְּקֶצֶר יְדָכֶם וְלִבֵּי סֶף דַּמְעָה.

אִיכָה דַלְתֶם פְּתָאם, אִיכָה חֲדַלְתֶם יְשֻׁעַ!

אִיכָה נִעְזַבְתֶם בְּדָד, אֲבָדִי עֲצָה וְנִתְיַבָּה,

לֹא מְחוּנָן וּמְשִׁיב נֶפֶשׁ וְלֹא מְכוּנָן צַעַד.

מִי אֶסְפֶּה גֵיל הַפְּדוּת מֵעֵינֵיכֶם וּמִי כִבֵּה שְׂבִיב אֲשֶׁה?

לְמָה שְׁפַל קוֹלְכֶם הַיּוֹם וּמִדוּעַ כֹּה נִבְלָה שְׁפִתְכֶם?

וּתְמוּל עוֹד צִלְלוּ אֲזַנִּים וְסָפִים רַעֲשׂוּ לְתַרוּעַתְכֶם.....

....

וּמַה-שְׁפָף הַתְּמִיד מֵעַל כָּל-בְּמָה עַל קִדְקֻדֵיכֶם,

זָרַמַת מַלִּים נְבוּבוֹת, מְזַרְת מוֹץ וְנִנְעֶרֶת,

לְהַפֵּךְ יְקָר הַגִּיגְכֶם לְשִׁקוּץ מְשׁוּמִם וְלִתְוַעֲבָה?.....

....

וּמִי הַשְּׁלִיחַ בְּכֶם לְהַקֵּת חוֹרְצֵי עֵט וְלִשׁוֹן,

עֲדַת נְגוּעֵי אֱלֹהִים, אֲכוּלֵי מִשְׁטָמָה וּמְזֵי קִנְאָה,

לְסַסֵּס אֶתְכֶם אִישׁ בְּאֶחָיו וְלִהְאָכִילְכֶם אֶת-בְּשָׂרְכֶם

וּלְפַגֵּל עֲלֵיכֶם כָּל-קֶדֶשׁ בְּהֶבֶל פִּיהֶם וּבְמַגַע אֶצְבָּעֵם?.....

.....

וְאִם אֲזַלְת יָד כָּלְכֶם גַּם יַחַד מִהוֹשִׁיעַ לְנַפְשְׁכֶם,

הָאִין אִישׁ בִּיהוּדָה, הָאִין אֶחָד בְּכָל-מַעֲרֻכוֹתֵיכֶם

גִּבֹר חַיִל, מוֹשֵׁל בְּעַז, גֹּדֵל-רוּחַ וּנְגִיד-עַם,
תִּקְיֵף וּבֵר לִכְבֹּ, שֶׁבֶט בְּרָזָל וּתְבוּנוֹת כְּפַיִם עִמּוֹ,
אֲשֶׁר יֵאֱחָזְקֶם בְּצִיצֵית רֵאשֻׁקֶם וַיִּנְעֲרֶכֶם בְּחֹזֶק-יָד
כְּנֹעַר שֶׁנֹּר הַלּוּם סָבְאוֹ וּמִתְבוֹסֵס בְּקִיאוֹ,
לְמַעַן הִשָּׁב רֵיחֲכֶם וְכַחֲכֶם אֲלֵיכֶם וּלְמַעַן הִקְיִמְכֶם?...
אֵיכָה דַלְתֶם פְּתָאִם, אֵיכָה חִדַּלְתֶם יְשֻׁעַ!
אֵיכָה נִעְזַבְתֶּם בְּדָד, אֲבָדִי עֲצָה וּנְתִיבָה! –
רְאִיתִיכֶם שׁוֹב בְּקֹצֶר יְדָכֶם וּלְבַבִּי סָף דָּמְעָה.